

Woordje van de redactie

Maar liefst 43 jaar geleden werd John Lennon vermoord, hij was, samen met zijn vrouw Yoko Ono, de schrijver en componist van Happy Xmas (War is over). In menig studentenkamer hing de poster met een foto van allebei in een bed in Amsterdam en met de woorden: “*War is over! If you want it. Happy Christmas from John & Yoko*” erboven geschreven. Oorspronkelijk was deze vredescampagne bedoeld om Amerikanen een geweten te schoppen, denk aan de Vietnamoorlog, maar ze is uitgegroeid tot een universele boodschap. Het lied zelf is een evergreen geworden.

Ondertussen zijn we meer dan een halve eeuw verder en wordt er nog steeds oorlog gevoerd. Oekraïne, Gaza, ... het houdt niet op. Geloof me het eindejaarsoverzicht van het jaarnaal wordt geen goed nieuws show. De pessimist in mij zegt dat dit de aard van het beestje is, de mensen blijken het nodig te vinden elkaar voortdurend te bekampen en dat zal altijd zo zijn. De optimist in mij luistert naar de profetische woorden van Lennon en denkt, als we het echt willen wordt een universele vredesdroom heus wel realiteit. Ooit.

Samen met de voltallige redactie van het Cultuurkrantje schaar ik me graag bij de optimisten en wens u allen en uw naasten

een warm en vredevol eindejaar. Moge de gezinswarmte de huiskamers overstijgen en een zacht deken vormen voor zij die het moeilijk hebben.

Naast eindejaarswensen en de hoop voor de toekomst wil ik ook wel even over de schouder kijken en mijmeren over was is geweest. Dus, u krijgt in deze decembereditie de traditionele subjectieve lijstjes, tips voor culturele cadeautjes en nog meer van dit fraais. Wat mij betreft was 2022 het jaar van Johannes Vermeer: afzakken naar Amsterdam en in de meest perfecte omstandigheden me laten betoveren door de onwaarschijnlijke verfijning van de kunstenaar (zie ook Cultuurkrantje februari 2023). Adembenemend. Ik vrees dat niets die ervaring nog kon overtreffen, of, het zou Alkibiades moeten zijn 😊. U leest er alles over in dit krantje.

Het interview van de maand is met Nel Maertens, een oud-leerlinge die haar droom achterna joeg en afstudeerde aan de prestigieuze mode-academie in Antwerpen. De school waar de “Antwerpse zes” ooit studeerden, zes ontwerpers die modegewijs ons kleine landje op de wereldkaart hebben gezet.

A very Merry Xmas
And a happy New Year
Let's hope it's a good one
Without any fear

Jirka Claessens

Interview Nel Maertens

Persoonlijk paspoort

Naam: Maertens

Voornaam: Nel

Afstudeerjaar Atheneum: 2015

Favoriete vak op de middelbare school: geschiedenis (mevr. Liekens) en zedenleer (mevr. Pieters)

Wat bleef je bij uit je Atheneumtijd: de voorbereiding van de 100 dagen show en alles wat erbij kwam kijken, ik stak zelf een modeshow in elkaar, wat ik erg leuk vond.

Eventuele vervolgstudie: 7de jaar beeld aan Kunsthumaniora in Antwerpen, dan een Master in Mode aan Academie voor Schone Kunsten Antwerpen en een educatieve Master ook aan de Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen

Beroep: kunstenaar, kostuumontwerper en leerkracht in derde graad aan de kunsthumaniora te Antwerpen.

Werkgever: leerkracht kunsthumaniora (freelancer) en zelfstandig kunstenaar.

Kun je jezelf even kort voorstellen?

Mijn naam is Nel en ik ben 27 jaar oud. Ik woon en werk in Antwerpen. Soms werk ik ook in Zele, daar heb ik nog een atelier aan de Schelde, dicht bij mijn ouderlijk huis. Ik werk daar vooral in de zomer en hou ervan in de natuur te werken.

Als beeldend kunstenaar maak ik tekeningen, schilderijen en installaties. Ik neem ook opdrachten aan als kostuumontwerpster, waar tekenen centraal staat en vaak de basis vormt van printdesign en grafisch werk voor op textiel.

Je volgde de mode in Antwerpen. Een school met naam en faam. Was de toelatingsproef moeilijk?

Ik volgde inderdaad mode in Antwerpen en de toelatingsproef was zeker moeilijk. Na zes jaar ASO was ik daar niet klaar voor en daarom heb ik nog een zevende jaar gevolgd aan de kunsthumaniora, wat een goede voorbereiding was op de toelatingsproef.

Is het noodzakelijk al tekenacademie gevolgd te hebben?

Eigenlijk is dat voor iedereen verschillend, het gaat vooral over maturiteit en persoonlijkheid. Tekenen is belangrijk, maar sommigen lukt het zonder vooraf tekenacademie te volgen. Onder de nieuwe directeur is ook een en ander veranderd. Dus ja, iedereen moet dat wat voor zichzelf uitmaken. Wat je niet moet kunnen is naaien, al is het een pluspunt als je het beheerst 😊.

Hebben je ouders je steeds gesteund in deze keuze om voor een meer artistieke opleiding te kiezen?

Mijn ouders hebben me altijd gesteund om een artistieke opleiding te volgen, daar is nooit discussie over geweest.

Ben je zelf tevreden met de keuze die je gemaakt hebt?

Heel tevreden! Ik heb een achtergrond in mode en al profileer ik me nu meer als beeldend kunstenaar en kostuumontwerper, toch ben ik heel blij met mijn opleiding, omdat die school gewoon heel hard de nadruk legt op expressie. Het is belangrijk om je persoonlijkheid als ontwerper of kunstenaar vorm te geven. Ook met mijn educatieve master ben ik blij, want dat geeft me de kans om les te geven.

Als je sommige modeontwerpen ziet, zijn dat -in mijn ogen- soms geen draagbare stukken. Liggen dergelijke ontwerpen niet dichterbij kunstvoorwerpen dan bij iets wat in mijn kleerkast hangt?

Sowieso gaat het om perceptie, want voor sommige mensen zijn die ontwerpen best wel draagbaar. Je kunt met je collectie ook een statement maken en daar dan variaties op verzinnen die de gemiddelde mens als draagbaar ziet. Het is wel veel moeilijker om het omgekeerd te doen, vanuit een heel draagbaar stuk iets crazy te ontwerpen. Dus, het is nodig dat mensen een statement maken op de catwalk en daarna wordt dat wel vercommercialiseerd...

Heb je van mode je beroep kunnen maken?

Ik heb niet mijn beroep gemaakt van mode, maar dat was voor mij een heel bewuste keuze.

Is het een harde wereld? (We hebben allemaal The Devil Wears Prada gezien!)

Het is zeker een harde wereld, maar dat geldt voor elke wereld waarin je ambitieus bent en zelf iets wil creëren of tonen. Bij een modehuis werken, zeker aan de top, is niet eenvoudig. De jobs zijn schaars, de eerste jaren worden slecht betaald en er zijn veel werkuren. Sommigen worstelen zich erdoor en krijgen dan wel een goede job aangeboden, die degelijk betaald is, maar het blijft iets persoonlijks, je moet uitmaken of je daarvoor geboren bent. Dat je dat als hard ervaart heeft ook te maken met hoe je de wereld in het algemeen aanvoelt en hoe graag je echt iets wilt doen wat je graag doet.

Welke ontwerpers inspireren jou? Wie zijn, met andere woorden, je grote voorbeelden?

Mijn keuze voor de modeacademie er gekomen door de Antwerpse zes, dat zijn zes ontwerpers uit de jaren '80 van de voorbije eeuw, die nog altijd actief zijn: Dries Van Noten, Ann Demeulemeester, Walter Van Beirendonck, Dirk Van Saene, Dirk Bikkembergs en Marina Yee. Vandaag vind ik dat er een heel mooi aanbod is aan nieuwe Belgische modeontwerpers, ik denk aan Bernadette, Meryll Rogge, Rosy Antwerp en daarnaast hou ik enorm van Prada, Comme les garçons, Miu Miu en D'heygere (Belgisch, maar zitten in Parijs).

Is je werk je passie, of, zijn er nog passies in je leven?

Ik ben zeker gepassioneerd door mijn werk en mijn andere passies zijn eten, dansen, vrienden en familie.

Ik lees op je website dat je lid bent van de kunstgroep FAAR. Wie zijn ze? En, op welke manier werken jullie samen?

FAAR is een kunstenaarscollectief dat een atelier deelt in Deurne, dicht bij de ring in Antwerpen. Het zijn allemaal mensen met een achtergrond in schilderkunst, beeldhouwkunst of een andere beeldende kunsttak. We hebben ook onze eigen exporuimte waar we tentoonstellingen en andere evenementen organiseren. We werken samen aan projecten, maar we werken niet gezamenlijk aan een werk, we hebben elk onze eigen praktijk, maar we delen een gebouw en een engagement om in Antwerpen de kunstscene in gang te houden voor jonge mensen.

Heb je al je werk mogen tentoonstellen? Dit is best spannend zeker?

Ik heb al een paar keer met mijn eigen werk mogen tentoonstellen en ja, dat is spannend, maar ook heel leuk om je werk te delen en de reacties van de mensen erop te horen.

Je bent ook bezig met toegepaste kunst. Wat betekent dat precies?

Dat klopt. Toegepaste kunst zie ik als kunst in opdracht. Je krijgt met andere woorden een vast kader, zoals bijvoorbeeld bij kostuumontwerp. Dat maak je voor een voorstelling waarin dans en/of muziek centraal staan. Dat houdt in dat ik als ontwerper niet eender wat kan maken, maar ervoor moet zorgen dat die mensen hun voorstelling goed kunnen doen. Natuurlijk werken we samen en is

er een overleg over hoe dans en kostuum elkaar kunnen versterken.

Heb je soms last van een "writer's block" maar dan op vlak van de beeldende kunst?

Ik heb geen last van een writer's block, maar uiteraard zijn er periodes van meer en minder inspiratie. Het is wel zo dat er al doende dingen komen, het is niet zo dat ik een idee heb en dan iets uitvoer. Veel zit ook in het experiment

Kun je leven van je artistiek werk of moet je er nog een reguliere job bijnemen?

Ik geef ook 8 uur les, dus nee, ik kan er nog niet van leven.

Wat is je ultieme tip aan onze jonge lezers die het willen maken in de cultuurwereld?

Volg je buikgevoel, werk hard, heb vooral geen schrik om naïef over te komen en veel vragen te stellen, werk samen en vooral beleef plezier in wat je doet!

Heb je nog vrije tijd? En, hoe besteed je die het liefst?

In mijn vrije tijd ga ik graag zwemmen, ik hou er ook van om vrienden te zien en dan samen tentoonstellingen te bezoeken of op restaurant te gaan eten. Wandelen doe ik ook wel graag.

Waar zie je jezelf binnen vijf jaar?

Ik zou graag een goed en duurzaam atelier hebben, want dat is heel moeilijk in Antwerpen. Eigenlijk is het nergens in België evident om betaalbaar ergens te

werken in goede omstandigheden. Belangrijk is ook dat je er moet kunnen blijven, want heel veel oude gebouwen worden tijdelijk verhuurd en dan moeten de kunstenaars er weg vanaf er verbouwd wordt. Dus met het collectief zou ik dat graag veranderd zien binnen vijf jaar. Persoonlijk zou ik graag fulltime met mijn werk bezig zijn, het kunnen tentoon stellen en grotere projecten krijgen in de podiumkunstsector.

De snelle keuzes ...

Van Beirendonck of Brandon Wen

Brandon Wen

Tuymans of Borremans

Borremans

Figuratief of abstract

Figuratief

Halfvol glas of halfleeg glas

Halfvol

Frankrijk of Italië

Kan ik niet tussen kiezen

Selectie uit "Le questionnaire de Proust"

Marcel Proust (1871-1922) is een beroemde Franse romanschrijver en essayist. Zijn naam is ook vastgeklonken aan een oude, van oorsprong Engelse, vragenlijst, bestaande uit circa dertig vragen, die tot doel heeft om meer zelfinzicht te krijgen

Wat is je beste karaktereigenschap?

Nieuwsgierigheid

Wat is jouw idee van geluk?

Omringd zijn door interessante mensen, bezig zijn met eigen werk en genoeg momenten kunnen delen met vrienden en familie.

Waar zou je willen wonen?

In de groene rand van Antwerpen met een gedeeld atelier in mijn tuin. Verder, een huis met veel ruimte, omringd door veel groen en met binnenin een erg mooi interieur.

Als je zelf mag kiezen, wie zou je dan willen zijn?

Ik hoef niemand anders te zijn dan mezelf.

Wie is je favoriete kunstenaar?

Ik heb geen favoriete kunstenaar, wel heb ik veel bewondering voor Bacon, Van Gogh, Matisse, Marlène Dumas en nog zoveel anderen.

Wat eet en drink je graag?

Ik lust graag peking duck, ook al ben ik vegetariër en ik drink graag kombucha.

Welk natuurlijk talent had je graag willen hebben?

Ik zou graag onder water kunnen zwemmen zonder boven te komen en ik zou ook wel graag kunnen vliegen.

Hoe wil je sterven?

Aan een natuurlijke dood op mijn 95ste.

Wat is je huidige gemoedstoestand?

Frustratie, wegens de moeilijke zoektocht naar een atelier voor FAAR in Antwerpen.

Voor welke fout heb je de meeste tolerantie?

Dingen die goed voorbereid zijn en die dan omwille van omstandigheden toch nog mislopen.

Blik van Harry

Het spook van 't Atheneum

Je weet het misschien niet, maar de kersttijd wordt ook wel gezien als de periode van de spookverhalen. Denk maar aan het bekende verhaal A Christmas Carol van Charles Dickens waarin de oude vrek Ebenezer Scrooge tijdens de kerstnacht bezocht wordt door spoken die hem waarschuwen voor een triestig lot als hij niet van karakter verandert. Indien je het verhaal niet kent, dan moet je het zeker eens opzoeken. Het is al ontelbare keren verfilmd en opnieuw verteld.

Er bevindt zich in onze school ook een spook. Dat wordt toch verteld. Nee, ik bedoel niet je leraar wiskunde of je lerares Nederlands, laat staan die monsters van geschiedenis. Het gaat over de geest van een leerling die ooit in de jaren '60 in de buurt van de feestzaal verdween. Onze feestzaal, de turnzaal aan de zijde van de oude Forten, deed in die tijd elk jaar dienst als de plek waar een kerstfeest voor de laatstejaars plaatsvond. De leerlingen van het zesde middelbaar vierden dan het einde van de examentijd en zij mochten van de directie een receptie voor de leraars en de leerlingen organiseren.

De verongelukte leerling

In 1966 zat een zekere Fons Verscherp op de schoolbanken van het Atheneum. Fons was een primus en blonk uit in al zijn vakken. Dat veroorzaakte natuurlijk enige jaloezie bij verschillende van zijn klasgenoten. Op vrijdag 23 december verzamelden de leraars en de zesdejaars

in de feestzaal voor het traditionele feestje. De studieprefect, zo werd de directeur toen genoemd, voerde het woord en had het over de grote inspanningen van de beste leerlingen. Zoals elk jaar werden de tien beste studenten genoemd en Fons Verscherp bleek de beste van allemaal. Wanneer zijn naam viel klapteren de leraars met veel enthousiasme voor de prestaties van Fons en ook de grote meerderheid van de leerlingen waardeerden de inspanningen van de al bij al sympathieke Fons. Alleen enkele jongens van de klas van Fons waren minder enthousiast. Ze spraken af om hem een loer te draaien.

De leerlingen draaiden op de feestavond hun favoriete muziek op de platenspeler van de conciërge van de school. Die woonde in een huis dat tegen de feestzaal plakte. Dat is vandaag nog altijd het geval. De zesdejaars dansten de twist en de jive op hun favoriete muziek van The Beatles en Elvis Presley. Verschillende leraren waren al vertrokken en ook de prefect was inmiddels naar huis. Daar maakten de jaloezige medeleerlingen misbruik van.

'Hey, Fons!', een van de poetsenbakkers wenkte de primus. Fons was het niet gewend dat de kerel met zijn dikke vetkuif hem zo vriendelijk aansprak. 'De prefect is in de kelder onder het podium. Hij is enkele flessen van de beste champagne gaan halen om je resultaten te vieren. Hij vroeg of jij hem een handje kon helpen.' Fons geloofde het verhaaltje meteen en vertrok zonder dat het opviel voor de anderen die volop hun beste dansspasjes bovenhaalden. Fons stapte de kelder in. De vetkuif keek toe, terwijl een van zijn makkers op de uitkijk stond om te voorkomen dat iemand wat zou opmerken. Wanneer Fons de laatste traprede afstapte en zich een beetje schoorvoetend richting de deur van de

ruimtes onder het podium begaf, schakelde de vetkuif bovenaan de trap het licht uit en lachte: 'Succes met je champagne, strever!' De deur klapte dicht en werd op slot gedraaid. Fons sloeg in paniek en in het pikdonker stommelde hij de trap terug op. Hij sloeg hard op de deur en smeekte om hem eruit te laten, maar niemand merkte het op, omdat de dansmuziek luid bleef draaien.

Enkele dagen later, op de tweede kerstdag, belde de conciërge de studieprefect op. Op zijn dagelijks wandeling was zijn hond hard beginnen blaffen tegen de dubbele deuren van de feestzaal. Daarop besloot de huisbewaarder om te kijken of er zich iemand in de zaal bevond. Hij zag niets speciaal. Zijn hond rende naar de deur van de kelder onder het podium en blafte en gromde. De conciërge opende het slot, knipte het licht aan en zag aan de voet van de trap het lichaam van Fons. Volgens het daaropvolgende politieonderzoek was de jongeman van de trap gedonderd en brak hij zo zijn nek. Niemand wist hoe dit was kunnen gebeuren. De school dompelde zich in een diepe rouw.

Heb jij het gezien?

Niet lang na het voorval werden er regelmatig rare dingen opgemerkt in de feestzaal. Zo knipte iemand 's nachts het licht aan. Doorheen de jaren moesten verschillende huisbewaarders op de meest onmogelijke momenten de lichten uitschakelen in de feestzaal. Rond Kerstmis gebeurde het frequenter dan anders. Enkele conciërges vertelden dat ze zwoeren dat ze muziek hoorden spelen in

de feestzaal. Bij inspectie bleek er telkens niets aan de hand. Een van de huisbewaarders nam ergens halfweg de jaren '70 onverwacht ontslag. Hij bracht zijn baas hiervan op de hoogte vlak na de kerstvakantie. Waarom de man niet langer op de school wilde werken, heeft hij nooit verteld. In 1986, twintig jaar na het ongeval, was er grote consternatie tijdens de sportles van de meisjes. Toen sportten meisjes en jongens stevast gescheiden. Vlak na het omkleden liep er een meisje de turnzaal in en zag ze een jongeman met een ouderwetse bril op en gekleed in een smoking op het podium staan. Hij strekte zijn wijsvinger uit en zei tegen haar: 'Heb jij het gezien?' Toen ze begon te gillen verdween de jongen in het niets. Vijf jaar geleden kreeg een oudere man een hartaanval tijdens de afstudeerceremonie van de zesdes in de turnzaal. Toen de ambulanciers hem in de ziekenwagen droegen, zuchtte hij: 'Fons...Fons is hier.' De man, een opa van een van de zesdes, overleed nog voor hij in het ziekenhuis was. Toen hij een jong was, noemden ze hem...de vetkuif.

De laatste keer dat er iets speciaals werd opgemerkt, was tijdens de grote werken in ons schoolgebouw. Een van de werkmannen zwoer dat hij 'oude muziek' hoorde in de feestzaal. Een van zijn medewerkers zei dat het waarschijnlijk een radio was, maar hij weigerde dat te geloven. 'Die muziek kraakte zoals bij een platenspeler', antwoordde de werkmans. Nog altijd horen leraars en onderhoudspersoneel muziek spelen in de zaal ook al zijn er geen leerlingen in de

buurt. Mevrouw Van Goethem krijgt altijd het gevoel dat iemand haar aanstaart wanneer ze in het schoolarchief onder het podium documenten wegbrengt. Er is een goede reden waarom je niemand van het personeel alleen de kelder ziet ingaan...

Geniet van de donkere kerstdagen.

Boek van de maand: Mijn man van Maud Ventura

Sinds kort bezit ik een e-reader en geheel toevallig viel ik op dit pareltje. Aangezien ik danig onder de indruk raakte van Mijn man, haastte ik me naar de boekhandel, want ik wilde dit kleinood natuurlijk tastbaar in mijn boekenrek zien staan. Tot mijn verbazing vond ik het boek terug bij de chicklit. Nu, neemt u het van mij aan dit is geen romantisch verhaaltje, laat staan dat het zich thuisvoelt in het gezelschap van De zeven zussen ☺. Dit oorspronkelijk Frans boek is een vlijmscherpe satire op wat wij liefde en geluk noemen. Het is een hoogst onbehaaglijk, maar ook fascinerend portret van een vrouw die zich volledig ten dienste zet van haar man. Ze verdwijnt als het ware, ze wordt een vrouw zonder eigenschappen.

Ventura's grimmige debuutroman veroverde uit het niets de Franse bestsellerlijsten. De schrijfster ontving ook de Prix du Premier Roman, vertalingen volgden en zelfs Oprah Winfrey -toch niet de eerste de beste- ging overstag.

Het verhaal

Een naamloze vrouwelijke verteller deelt ons mee dat ze na 15 jaar huwelijk nog altijd in al haar vezels verliefd is op haar man. Maar, is die liefde wel wederzijds? Wat als hij haar plotseling in de steek laat?

Er zit voor haar niets anders op dan complete onberispelijkheid na te streven en van hem hetzelfde te eisen. De lijn tussen zuivere liefde en onvervalste bezitsdrang is ragfijn in deze roman, die zich over precies een week uitspreidt.

De ik-figuur heeft het allemaal netjes op een rij: ze woont in een perfect huis, haar kinderen zijn beheerst en lief, de reisjes die ze met haar man onderneemt zijn romantisch. Professioneel is ze halftijds leraar Engels, maar ze vertaalt ook, terwijl haar man het gezin financieel draaiend houdt. Ik moest onwillekeurig denken aan de robotvrouwen uit de klassieker Stepford Wives. Net als in die roman laat de schrijfster de onbehaaglijkheid met elk hoofdstuk, wat zeg ik, met elke pagina groeien.

De onzekerheid van de vrouw over haar geliefde beheerst alles: een te vluchtige kus op haar mond, een te opdringerige glimlach naar een serveerster, een te snel teruggetrokken hand... En ajaj, wanneer hij haar vergelijkt met een mandarijntje...

Ventura geeft haar hoofdpersonage neurotische trekjes. Zo gaat ze haar man 'monitoren' en zet valstrikken uit. In notitieboekjes inventariseert ze zijn gedrag en elk potentieel bewijs dat hij niet meer van haar houdt en verzint ze bijpassende straffen.

Maar is de bedaarde echtgenoot wel van zijn stuk te brengen? Is de ik-figuur een doorgedraaide gekkin, een beklagenswaardig schepsel of een bewonderenswaardig standvastige

geliefde? De puzzel klikt pas in elkaar na het behoorlijk verrassende einde. Deze plottwist had ik zeker niet zien aankomen.

Ventura's stijl is snedig en efficiënt. Ze stuwt de lezer door de pagina's en houdt het tempo strak. Maud Ventura is een naam om scherp in de gaten te houden, denk ik zo.

Subjectieve eindejaarslijstjes van de redactie (1)

Beste boeken van 2023

Ilya Leonard Pfeiffer, Alkibiades

Zonder enige twijfel hét boek van het jaar. Wat kan die man schrijven! Ik word er instant jaloers op.

Naast een sublieme barokke schrijfstijl, die u als lezer bedwelmt, mag het onderwerp er ook zijn: de levensloop van de mooiste man van Griekenland! Dankzij een uitgekende gelaagdheid waarschuwt Pfeiffer tussen de veldslagen door voor de kwetsbaarheid van de democratie. Ik schaar me bij de recensent van Humo en verzoek u met aandrang het boek te lezen voor de verkiezingen in juni. Baat het niet, het zal u zeker niet schaden ...

Zie ook recensie in het Cultuurkrantje van juni 2023

James Norbury, De reis van de wijze kat

Omdat de boog niet altijd gespannen hoeft te staan, dit mooie boekje vol wijsheden en prachtige tekeningen.

De lezer volgt een kat, die op zoek gaat naar een speciale boom. Onderweg komt hij enkele dieren tegen, die elk een probleem hebben en zijn wijsheid waarderen. De kat leert gaanderweg dat de zoektocht niet altijd alles is, dat het eigenlijk om de reis gaat én het feit dat hij zo heel wat dieren heeft kunnen helpen. De situaties waarin de dieren zich bevinden zijn universeel, net als de tips van de kat om innerlijke rust te vinden. Hoewel de tekstjes vrij kort zijn, moet u toch de tijd nemen om te genieten van dit pareltje. De prachtige aquarellen, met hun rustige en sobere kleuren, zijn niet alleen een lust voor het oog, ze brengen ook met veel zorg het verhaal van de kat over.

Anjet Daanje, Het lied van ooievaar en dromedaris

Vuistdikke roman en het literaire prijsbeest van 2023.

Het boek vertelt het verhaal van twee zussen (Eliza May en Millicent Drayden)

die ergens in een Engels dorpje wonen. Ze zijn de dochters van een dominee en schrijven een roman, onder een pseudoniem. De roman van Eliza wordt in de loop van de tijd een soort cultroman en Eliza zelf een cultfiguur. Er is weinig of niets over haar geweten en het enige handschrift van haar dat nog bestaat is een klein, zwart boekje vol aantekeningen die niemand echt begrijpt. Dit zwarte boekje speelt een belangrijke rol in verschillende verhalen, want het boek is opgebouwd uit 11 verhalen.

Doet dit verhaal ergens een belletje rinkelen? Inderdaad, de zusjes Brönte stonden model!

Connie Palmen, Voornamelijk vrouwen

Van Marilyn Monroe tot Marguerite Duras, van Patricia Highsmith tot de Lola uit het nummer van The Kinks, van Joan Didion tot Virginia Woolf: in haar nieuwe essaybundel schetst Connie Palmen de eigenzinnige levens van elf sterke vrouwen. Ze herkent in hen haar eigen strijd voor zelfstandigheid en onafhankelijkheid. Een essay wijdt ze aan de 'schunnige, wellustige, door seks geobsedeerde, ..., wraakzuchtige, van vrouwenhaat beschuldigde, overspelige' Philip Roth, die ze desondanks bewondert wegens zijn onverbiddelijke keuze voor het schrijverschap.

(inspiratie: DS der Letteren)

Frits van Oostrom, De Reynaert, Leven met een middeleeuws meesterwerk

Frits van Oostrom neemt met Reynaert afscheid als hoogleraar aan de Universiteit Utrecht. Het nieuwe boek van de zeventiger is een even speels als hoogstaand essay over de beroemdste vrijbuiters uit de Nederlandse literatuur. De schrijver leerde de vos trouwens kennen via een bewerking voor kinderen. In zijn vederlichte, soepele tekst deelt Van Oostrom zijn kennis en die van vele vakgenoten met het brede publiek, in de overtuiging dat het eeuwenoude verhaal alles in zich heeft om ook millennials te verleiden en te inspireren.

(Inspiratie: Humo)

Film van de maand: Napoleon

Alle vierde en vijfde jaren van onze school gaan op woensdag voor de vakantie naar Napoleon kijken. De voorstelling werd vastgelegd nog voor de film te zien was in de zalen: Joaquin Phoenix in de rol van de kleine krijgsheer en veteraan Ridley Scott in de regisseursstoel, hier kon niets misgaan: dit werd een vijfsterrenfilm, en Phoenix een te duchten Oscarconcurrent.

Tja, laat ik hier meteen maar al stellen Napoleon is niet het verhoopte meesterwerk geworden en Phoenix grijpt al zeker naast de Oscar. Is Napoleon daarom een slechte film? Neen, zeker niet, maar de (hoge) verwachtingen worden niet ingevuld.

Napoleon is op zijn best wanneer de kanonnen bulderen en de troepen marcheren, van Toulon en Egypte tot Austerlitz en Waterloo. Misschien omdat Bonaparte zich daar zelf het meest in zijn element voelde, en wie weet Scott eigenlijk ook. Om de persoon van de aspirant-keizer te tonen wil de film daarnaast de woelige relatie tussen Napoleon en zijn geliefde Joséphine in beeld brengen. Alleen blijft tussen de historische gebeurtenissen en de militaire operaties nauwelijks tijd of ruimte over om dat verhaal uit te werken, ondanks de speelduur van tweeënhalf uur.

Hoofdacteurs Joaquin Phoenix en Vanessa Kirby worden ook tekort gedaan, want ze krijgen niet echt de kans om hun complexe en vaak tegenstrijdige karakters naar behoren in te vullen. We hebben er zelfs het raden naar waar Napoleons hoogmoed vandaan kwam, laat staan waarom het zo snel zo bergaf is kunnen gaan. Ook de opeenvolging van de veldslagen is warrig en oppervlakkig. Over zijn andere verwezenlijkingen, zoals de Code Napoléon wordt zelfs niet gesproken.

Er was ook veel te doen over het al dan niet historisch correct zijn van diverse

scènes. Ik bezondigde me vanuit mijn bioscoopzetel ook aan dergelijke bedenkingen, bijvoorbeeld toen de top van de Cheops pyramide eraf vloog! Een echt wervelende en overtuigende film laat de kijker niet toe daarover te mijmeren!

Conclusie, wie geïnteresseerd is in groots spektakel wordt door Napoleon zeker op zijn wenken bediend. Daarom alleen al verdient de film een groot scherm. Wie eerder benieuwd is naar de mens achter de krijgsheer wacht misschien beter op de versie van meer dan 4 uur die Scott op Apple TV+ wil zetten.

En, oh ja, leuk wistjedatje, Spielberg is eindelijk begonnen aan “zijn” Napoleon, een zevendelige HOB-reeks, gebaseerd op het scenario van niemand minder dan Stanley Kubrick. Iets om naar uit te kijken!

Subjectieve eindejaarslijstjes van de redactie (2)

Beste films van 2023

Killers of the Flower Moon

De combo De Niro en Di Caprio halen onder leiding van de grote Scorsese hun beste acteerprestaties naar boven. Dit houdt Lily Gladstone echter niet tegen hen allebei van het scherm te spelen.

Het verhaal van de Osage, een gitzwarte pagina uit de Amerikaanse geschiedenis, wordt meeslepend verteld en past perfect in het oeuvre van Martin Scorsese. Laat u zeker ook niet afschrikken door de lange speelduur, de film verveelt nooit. Hoe mooi zou het zijn deze reus van de moderne cinema een tweede Oscar te gunnen?

Recensie in het Cultuurkrantje van november 2023

Anatomie d'une chute

Het (meer dan terechte) prijsbeest van de Europese cinema in 2023, met onder meer de Palme D'or en de European Film Award. Ook hoofdactrice Sandra Hüller viel geregeld in de prijzen.

Anatomie d'une chute is een gespannen rechtbankfilm die de relatie van een koppel ontleedt. Het begint allemaal met een man die dood teruggevonden wordt aan de voet van een afgelegen chalet. Viel hij, sprong hij of werd hij geduwd? Zijn echtgenote eindigt als verdachte in de rechtbank. Het zet een proces in gang dat hun gedeelde leven uitvlooit door een vergrootglas.

Recensie in Cultuurkrantje van september 2023

Oppenheimer

De zomer van 2023 stond in het teken van twee erg verschillende films: Oppenheimer en Barbie. Ik kies resoluut voor de eerste.

Christopher Nolan toomt zich in en levert voorwaar een film af die u begrijpt, al moet u wel bij de les blijven. Het verhaal van Robert Oppenheimer is natuurlijk op zich al fascinerend, maar het wordt aan een hoog tempo verteld. De film moet het ook niet hebben van de actie, maar van de dialogen en laat ik nu een zwak hebben voor praatfilms ☺. Cillian Murphy vervelt perfect tot de complexe persoonlijkheid van Oppenheimer. Naast Murphy laat ook Downey Jr. grote indruk na.

Recensie in Cultuurkrantje van september 2023

Tàr

Nog steeds is Blanchett volgens mij de morele Oscarwinnares en niet Michelle Yeoh. Nem! Tàr is ook haar film, zij draagt elke scène en doet dat op een prachtige manier.

Het onderwerp ligt niet voor de hand. Lydia Tàr is de eerste vrouwelijke dirigent

bij het Berliner Philharmoniker. Ze is op de toppen van haar kunnen, is het onderwerp van een lovend portret in The New Yorker, werkt aan een boek over zichzelf, componeert een muziekstuk en dirigeert Mahlers Vijfde. Maar, wanneer haar assistent steeds wanhopiger e-mails krijgt van een voormalig collega, begint Lydia's succesvolle leven langzaam te ontrafelen.

Recensie in Cultuurkrantje van maart 2023

Mission Impossible- Death reckoning part 1

Deze film moest in mijn lijstje omdat het echt pure, goedgemaakte ontspanning is. Het verhaal is de zoveelste variant op goed tegen kwaad, dus, daar valt niet zoveel over te vertellen. Het gaat om de spanningsboog die stevig de hoogte in vliegt en de stunts die, zoals tot in den treure werd vermeld, Tom Cruise zelf doet. De fameuze sprong van de ravijn met zijn brommer is adembenemend.

Dus, ideaal kijkvoer op een donkere, winterse namiddag. Snacks en een drankje zijn een absolute must ☺. (En ja, ik weet het, Cruise zelf is niet koosjer, hij wordt ouder, staat stijf van de botox, Maar deze film doet me denken aan ouderwetse zondagnamiddagen in Cinema Belgica. Toen nog met houten stoetjes Maar, ik wijk af!)

Beste cd's van 2023

Rolling Stones, Hackney Diamonds

Naast de klassieke gitaarsound van Richards en Wood is de grote ster van Hackney Diamonds natuurlijk Mick Jagger. Hij zingt op elke titel de pannen van het dak. Met tachtig (!) kaarsjes lijkt zijn verjaardagstaart meer en meer op een klein kampvuur, maar op de vierentwintigste plaat van The Rolling Stones klinkt hij nog zo fris als een hoentje. Hij voorziet de songs van een enorme boost door te snauwen, kreunen, schreeuwen en zingen. Heerlijk wordt het helemaal wanneer hij zijn Brits accent niet verbergt, zoals in de melodieuze brug van het stampende Whole Wide World.

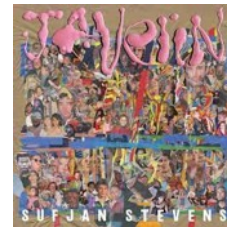
Rhiannon Giddens, You're the one

Giddens is zeker geen vernieuwende zangeres, maar is het nodig om steeds weer het wiel uit te vinden? Wat ze doet, doet ze namelijk bijzonder goed en You're the One is een perfecte plaat, vol prachtig vertelde verhalen.

Recensie in Cultuurkrantje van september 2023

Sufjan Stevens, Javelin

Het is moeilijk om uit de tien nummers van Javelin enkele hoogtepunten te kiezen omdat de plaat het meest tot zijn recht komt als geheel. Door de beperkte duur van net geen drie kwartier, door de harmonieuze rijkdom van de muziek en de diepgang van de teksten verveelt de luisteraar zich geen moment.

Recensie in Cultuurkrantje van november 2023

Anohni and the Johnsons, My back was a bridge for you to cross

Het duurde meer dan tien jaar voor Anohni zich opnieuw had uitgevonden. Maar kijk, fris en fruitig duikt ze weer op en de Johnsons zijn er ook weer bij.

Elektronica heeft plaats geruimd voor heerlijke soul. Drums, bas en gitaren domineren de nieuwe sound. De songs zijn snel en zonder veel franjes gemixt door Jimmy Hogarth. De gitaar gidst ons jazzy, ijl, bijtend of rockend door de emotionele pieken en dalen. Anohni's unieke stem trilt, jammert, zalft en schittert als nooit tevoren.

Met haar nieuwe geluid nestelt ze zich in de traditie van Marvin Gaye, Nina Simone en andere soulzangers die in de jaren '50, '60 en '70 vooropgingen in de strijd voor burgerrechten. Tegelijk brengt ze hulde aan soulstemmen van Alison Moyet en Boy George, die haar eigen kindertijd kleurden. Tekstueel passeren alle onderwerpen van de afgelopen twintig jaar de revue. Ten slotte richt ze de blik op de toekomst: deze plaat is geen afscheid, wel een oproep om de fakkel over te nemen.

Done my work

My back was broke

My back was a bridge

for you to cross,

Ooh, you, you be free

You be free for me.

Marianne Beate Kielland, Nils Anders. Mortensen, Sigurd Lie, volume 1 en 2

Sigurd Lie werd niet ouder dan 33. Deze violist-componist was rond de vorige eeuwwisseling een belangrijk figuur in het muziekleven in Bergen. Zijn pittoreske Sne haakte zich vast in het lokale liedrepertoire, maar de rest van de 75 liederen die verzameld zijn op een dubbelalbum is zelfs voor de meest muziekgekke Noren onbetreden terrein.

Lie laat geen laatje van de laatromantische liedkunst ongeopend: van strofisch epos tot simpel volkswijsje, van Noorse noir tot

onstuimige liefdesverklaring plooit hij de stem langs de grillige toonzetting. Alle hoeken en kanten van het stembereik worden onderzocht. Kielland lost de verwachting volledig in. Laat u verrassen door deze klassieke aria's en de heldere, rijke stem van Marianne Kielland.

(Inspiratie: DS Cultuur)

Serie van de maand

En Helt Vanlig Familj (A Nearly Normal Family)

Het gezin dat centraal staat in En helt vanlig familj is verre van doorsnee, moeder Ulrika, vader Adam en dochter Stella hebben een vrij complexe relatie met elkaar. De oorzaak hiervan ligt in de ouderlijke reactie op de verkrachting van Stella. Ze was toen een onzekere puber van vijftien en werd op zomerkamp aangerand door een van de leiders. Ulrike, een succesvol jurist, overtuigt haar echtgenoot ervan dat aangifte doen alleen maar in het nadeel van hun dochter zou zijn. Priester (protestant) Adam ging, ondanks zijn gewetensnood, akkoord. Deze beslissing is de tijdbom die vier jaar later nog altijd tikt. Het wankele driemanschap tussen Ulrike, Adam en Stella vormt de basis voor deze zesdelige whodunit.

En helt vanlig familj is gebaseerd op de gelijknamige roman van M.T. Edvardsson en maakt op geraffineerde wijze duidelijk welke rol een trauma kan spelen in familieverhoudingen. Wanneer Stella wordt aangehouden op verdenking van de moord op haar vriendje, komt ook het oude verdriet van haar ouders naar boven. Dit leidt tot de ene verkeerde beslissing na de andere: in wanhopige pogingen hun dochter te beschermen, nemen Adam en Ulrike het heft in eigen hand door zowel de rol van rechercheur als die van medeplichtige op zich te nemen. De kijker weet niet meer wie te vertrouwen is en wie niet.

In recensies lees ik dat de serie noch mossel noch vis is: een familiedrama verpakt als thriller. Ik kan de kritiek begrijpen, maar sluit er me niet bij aan. En Helt Vanlig Familj is in de eerste plaats een familiedrama, de dissectie van dit kerngezin staat centraal en wordt gedragen door prima acteurs. Alexandra Karlsson Tyrefors zet een boeiende Stella neer. Ze oogt fris en is behoorlijk relax in haar manier van zijn, toch voelt de kijker aan dat dit slechts een scherm is. Wat ze zegt, verradt een minderwaardigheidscomplex dat ze heeft overgehouden aan de verkrachting, waarvan ze zichzelf de schuld van geeft. Het is dan ook bijzonder pijnlijk om te zien hoeveel moeite het kost om Stella de woorden "het was niet mijn schuld" te laten uitspreken.

Zowel de ambitieuze moeder, altijd met een glas wijn binnen handbereik, als de goedmoedige vader, die soms moreel minder hoogstaande beslissingen neemt,

worden menselijk en twijfelend neergezet. Doorheen de serie worden hun beweegredenen langzaam duidelijk. Daarom is het bijna jammer dat er ook een moord moet opgelost worden, deze serie heeft genoeg aan de manier waarop het gezin wordt geschetst en de intermenselijke relaties worden uitgespit.

Subjectieve eindejaarslijstjes van de redactie (3)

Beste series van 2023

Succession seizoen 4

Ondergetekende is oud genoeg om legendarische series als Dallas (donderdagavond op toenmalige BRT!) en Dynasty te kennen. Rijkdom, boedertwist, ... Shakespeare had er al brood van gegeten en ook in Succession zitten deze thema's verwerkt. Maar dat weet u al, want u hebt al drie heerlijke en schitterende seizoenen achter de kiezen ... Geloof me, het vierde en laatste seizoen weet meer dan te overtuigen, het is het beste van de serie.

Leuk wistjedatje.

Het lijkt erop dat Succession is gebaseerd op mediamagnaat Rupert Murdoch. De man runt op zijn tweeënegentigste nog steeds zijn imperium met ijzeren hand en zijn volwassen kinderen doen sterk denken aan Kendall, Shiv en Roman. De fictieve nieuwsafdeling uit de serie is gewoon Fox News (aflevering acht), denk maar aan de impact die een manipulatie achter de schermen heeft op de hele wereld.

The Bear seizoen 2

In een Cultuurkrantje van vorig jaar stak ik reeds de loftrumpet af voor het eerste seizoen van The Bear. Het tweede is beter, jawel, nog beter! Opnieuw serveren de makers opgefokte dialogen van personages die elkaar niet laten uitspreken, bevende camerabeelden, razendsnelle montages van pruttelende potten, hakkende koksmessen en veel beelden van lekker eten. Er is dit seizoen overigens méér The bear: in plaats van acht afleveringen van een halfuur zijn het er nu tien, waarvan eentje van een uur. En die aflevering alleen al is vijf sterren waard!

Leuk wistjedatje: het derde seizoen zal al in 2024 te bekijken zijn! Om naar uit te kijken.

Recensie in Cultuurkrantje van november 2023

Knokke off

Knokke off is de beste Vlaamse serie van 2024. Ze heeft internationale uitstraling, en een snedig tempo, de acteurs spelen allen op hoog niveau en het verhaal over verloren onschuld kan me bekoren. Speciale vermelding voor de drie jeugdige acteurs, Pommeliën Thijs, Willem De Schrijver en Eliyha Altena.

Zie ook recensie in Cultuurkrantje van september 2023.

De club

Is Knokke Off de beste Vlaamse serie, dan is De club de meest menselijke, de leukste en, voor sommigen onder ons, erg herkenbare serie.

In acht afleveringen worden drie koppels gevolgd in hun betrachting een nageslacht voort te brengen, te beginnen. Het meest ontroerende verhaal is dat van Bert en Kirstie, een vroege veertiger en een late dertiger die elkaar ontmoeten op een terrasje waar naast een streekbiertje ook al meteen een kinderwens wordt geserveerd. Verder maakt u kennis met

een lesbisch koppel en twee jonge mensen voor wie de biologische klok sneller tikt dan normaal.

U denkt nu, ik heb niets met lvf en kinderen, vergis u niet, de serie gaat ook over vriendschap, menselijkheid en levenskeuzes, alles met een heerlijk humoristisch sausje erover. Het is jammer dat De club wat in de schaduw is blijven staan, want ook hier spelen de acteurs (onder meer Dominique Van Malderen, Janne Desmet en Evelien Bosmans) de pannen van het dak, ligt het tempo hoog en wordt u meteen goed gezind met dank aan de heerlijke humor.

Liebes Kind

Deze knappe, beklemmende thriller is op verschillende vlakken behoorlijk heftig. Een vrouw en twee kinderen zitten opgesloten in een ondergrondse ruimte waar geen daglicht doordringt. Wanneer een man binnenkomt, gaan ze snel op een rij staan en tonen ze hun handen om te laten zien dat ze niets verborgen houden. De twee kinderen, een meisje en een jongen van rond de 10 jaar, zijn opmerkelijk kalm en doen routineus alles wat hun gevraagd wordt. De vrouw kan haar tranen niet bedwingen, waarop ze te horen krijgt dat ze aan de regels moet denken en niet mag huilen waar de anderen bij zijn.

Zo begint een van de beste misdaadthrillers die Netflix sinds lang heeft uitgebracht, een spannende serie

die bol staat van de verrassende plotwendingen, maar nooit uit het oog verliest waar het echt om draait: de personages en slachtoffers van jarenlange psychologische en fysieke terreur.

Zie recensie Cultuurkrantje van november 2023

Guilty pleasure

The Crown (6de en laatste seizoen)

Is het laatste seizoen van deze ooit erg prestigieuze reeks echt zo slecht als de recensenten beweren? Goh, ja en neen. De acteurs leggen de lat hoog, de decors, landschappen ademen de juiste sfeer uit, maar was het nodig om Diana's tragedie uit te smeren over vier afleveringen?

Het is mede daarom dat ik deze serie bij de "guilty pleasures" zet. De eerste vier afleveringen van dit seizoen overstijgen het niveau van Dag Allemaal niet. Dat er ook met de waarheid een loopje genomen wordt, helpt niet echt. En natuurlijk was dat ook zo in de vorige seizoenen, maar de complottheorie die Mohamed Al Fayed als enige boosdoener aanduidt, stoort me. Het evenwicht is zoek. Maar, zoals gezegd, ideaal voor een regenachtige namiddag met een kopje thee en een paar scones op de salontafel! Oh ja, vergeet de clotted cream en strawberry jam niet 😊!

Ten slotte

*De voltallige redactie van het
Cultuurkrantje wenst u een
prettige wintervakantie en een
vredevol 2024 toe.*